

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій

Кафедра музейно-туристичної діяльності

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ТРЕНІНГ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	028 Менеджмент соціокультурної діяльності
Освітньо-професійна програма	Менеджмент культури
Освітній рівень	перший (бакалаврський)

Силабус склав: канд. психол. наук, доц. каф. музейно-туристичної діяльності
Церковний А. О.

Силабус оновила:

доктор філософії, викладач кафедри музейно-туристичної діяльності,

Потьомкіна Нанулі Зурабівна

Мова навчання – українська.

Силабус затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 15 серпня 2024 р

Завідувач кафедри менеджменту культури

та соціальних технологій

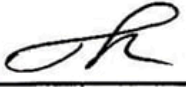
 Геннадій АФЕНЧЕНКО

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології

та соціальних комунікацій

Протокол № 1 від 26.08.24

Голова ради факультету

 Наталя КОРЖИК

Зміни до силабусу затверджені на засіданні кафедри

Протокол № 10 від 20 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності

 Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни до силабусу затверджені на засіданні ради факультету культурології

та соціальних комунікацій

Протокол № 6 від 21.11.24

Голова ради факультету

 Наталя КОРЖИК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва курсу	Тренінг комунікативних навичок
Викладач (- і)	Потьомкіна Нанулі Зурабіна А.О. Церковний
Профіль викладача (- ів)	GSuite, Google Classroom nanuli_potomkina@xdak.ukr.education
Контактний телефон та електронна пошта	0665779144 nanuli_potomkina@xdak.ukr.education albert_tserkovnyi@xdak.ukr.education
Інформація про консультації	Формат консультацій: очні за гнучким розкладом, онлайн-консультації
Логіка вивчення курсу	Теорія масової інформації та комунікації, Організаційна культура та комунікації, Практика ведення переговорів

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Вивчення особливостей та закономірностей процесу особистісного розвитку, як основи професійного становлення в унікальному середовищі тренінгового спілкування

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Формування уявлення про засоби розв'язання проблем, що виникають в міжособистісних комунікаціях

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ФК10. Здійснювати ефективні комунікації та розв'язувати конфліктні ситуації у професійній діяльності.

ФК14. Здатність організовувати роботу з різними стейкхолдерами соціокультурної діяльності.

5. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 15. Вміти установлювати комунікативний діалог з різними професійними суб'єктами та групами.

ПРН16. Знати та застосувати сучасні технології управління людськими ресурсами.

ПРН17. Формувати професійні мережі, адвокації та лобіювати інтереси проекту/сектора (галузі).

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Професійні та практичні компоненти ОПП
Формат курсу	Денна форма навчання, 1-й рік, 2-й семестр
Обсяг курсу	Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Тижневих годин для денної форми навчання – 3 аудиторних – 40 самостійної роботи студента – 80
Технічне і програмне забезпечення	GSuite
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: практичні заняття Методи: метод проблемного викладання, частково-пошуковий метод, кейс-метод, ігрові методи (ділові ігри), тренінгові методи навчання.

Поточний контроль	Поточне усне опитування, експрес-тестування, інтерактивні вправи, письмове тестування, реферат, презентація
залік	залік
Політика курсу	<p>Обов'язковими умовами опанування навчальної дисципліни є:</p> <p>Систематичне виконання усіх поставлених завдань;</p> <p>Дисциплінарні та організаційні вимоги (політика щодо відвідування, використання електронних пристроїв під час занять, їжі та напоїв тощо);</p> <p>Дедлайни, запізнені завдання, пропущені завдання (лікарняні, академічна мобільність та ін.);</p> <p>Дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf);</p> <p>Дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html;</p> <p>«Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html);</p> <p>Запобігання / протидія булінгу (цькуванню) — («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf</p> <p>Невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf)</p> <p>Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf)</p> <p>Відпрацювання пропущених занять на основі самостійної роботи з наданням відповідних результатів за встановленими формами виконання.</p>

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем (або блоків)	Разом годин	Лекційні	Семінарські	Практичні	Сам. робота
Тема 1. Введення в курс. Особливості тренінгової роботи.	15	-	-	5	10
Тема 2. Прийоми ефективного спілкування.	17	-	-	7	10
Тема 3. Роль невербальної комунікації.	17	-	-	7	10
Тема 4. Конфлікти і бар'єри спілкування.	27	-	-	7	20
Тема 5. Мистецтво самопрезентації.	27	-	-	7	20
Тема 6. Комунікативна впевненість.	17	-	-	7	10
Всього	120	-	-	40	80

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Звіт про виконання самостійної роботи	до 1 балів
Присутність на занятті	до 1 балу
Участь в тренінгових вправах, ділових іграх та вирішенні кейсів	до 3 балів
Реферат замість пропущеного заняття	до 1 балу

Схема нарахування балів, які отримують студенти

T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	Підсумковий контроль	Сума
10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	До 40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Введення в курс. Особливості тренінгової роботи.	4
2	Тема 2. Прийоми ефективного спілкування.	6
3	Тема 3. Роль невербальної комунікації.	6
4	Тема 4. Конфлікти і бар'єри спілкування.	4
5	Тема 5. Мистецтво самопрезентації.	6
6	Тема 6. Комунікативна впевненість.	4

10. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Введення в курс. Особливості тренінгової роботи.	10
2	Тема 2. Прийоми ефективного спілкування.	10
3	Тема 3. Роль невербальної комунікації.	10
4	Тема 4. Конфлікти і бар'єри спілкування.	10
5	Тема 5. Мистецтво самопрезентації.	10
6	Тема 6. Комунікативна впевненість.	10

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Історія виникнення тренінгових форм роботи з проблемами клієнта.
2. Сутність поняття «комунікація», її види і роль в житті людини.
3. Поняття «тренінг», класифікація груп тренінгу.

4. Цілі та задачі комунікативного тренінгу.
5. Переваги тренінгу в порівнянні з індивідуальними консультаціями.
6. Основні правила роботи у тренінгу.
7. Причини ситуацій спілкування, які описуються як «проблема».
8. Роль фасилітатора групової роботи у зміні особистості.
9. Поняття: «психологічний контакт», «зворотній зв'язок».
10. Поняття: «активне слухання», «емпатія».
11. Формування навичок рефлексії у учасників тренінгу.
12. Безумовне позитивне прийняття (за К. Роджерсом).
13. Діагностика переконань, які обмежують, і робота з ними.
14. Прийоми підвищення ефективності повсякденних комунікацій.
15. Поняття «неписаного кодексу» у відносинах і його слідства.
16. Функції невербальних засобів спілкування.
17. Елементи невербальної комунікації.
18. Правила інтерпретації мови тіла.
19. Невербальні сигнали, які сприяють ефективному спілкуванню.
20. Поняття «конфлікт» і «конфліктна ситуація».
21. Переваги та недоліки конфлікту, як способу вирішення проблем.
22. Поняття «самопрезентація».
23. Аналіз стратегій і тактик самопрезентації.
24. Супутні фактори самопрезентації.
25. Алгоритм виступу перед аудиторією.
26. Особливості проведення тренінгу впевненості в собі (тренінг умінь).
27. Ірраціональні твердження та когнітивне реструктурування (за А. Елліс).
28. Поняття «асертивність» та опис впевненої поведінки (за А. Солтер).
29. Зіставлення моделі впевненої поведінки і асертивної поведінки.
30. Звід прав людини (за М. Сміт).
31. Ефекти тренінгу, що пов'язані з корекцією міжособистісних стосунків.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Амеліна С. М. Тренінги з розвитку умінь та навичок діалогового спілкування: Посібник. Д.: Пороги, 2005.
2. Афанасьєва Н. Є. Методологія соціально-психологічного тренінгу: посібник /Н. Є. Афанасьєва. Х.: НУЦЗУ, 2008.
3. Джонсон Д. В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування. К.: КМ Академія, 2003.
4. Джонсон, Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування / Пер. з англ. В. Хомика. К.: Вид. дім КМ Академія, 2003.
5. Журавська Л. М. Соціально-психологічний тренінг: розвиток якостей особистості працівників сфери туризму: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Л. М. Журавська. К. : Слово, 2006.
6. Мілютіна К. Л. Теорія та практика психологічного тренінгу: Навч. посіб. К.: МАУП, 2004.
7. Мороз Л. І. Основи професійно-психологічного тренінгу: У запитаннях та відповідях: Навч. посіб. К.: Паливода, 2004.
8. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. К.: Центр навч. л-ри, 2005.
9. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2 кн. Кн. 1: Соціальна психологія особистості і спілкування. К.: Либідь, 2004.
10. Соціально-психологічний тренінг «Розвиток особистісних якостей менеджера» : практикум / за заг. ред. В. В. Завірюхи. Київ : КНЕУ, 2011.

11. Технології навчання дорослих / Упоряд. : О. Главник, Г. Бевз. К.: Главник, 2006.
12. Технологія тренінгу / Упоряд.: О. Главник, Г. Бевз; За заг. ред. С. Максименко К.: Главник, 2005.
13. Технологія тренінгу / Упоряд.: О. Главник, Г. Бевз / За заг. ред. С. Д. Максименка К.: Главник, 2005.
14. Тренінг умінь спілкуватися: як допомогти проблемним підліткам / Пер. з англ. В. Хомика. К. : Либідь, 2003.
15. Тренінги як інтенсивне навчання/І. Усіченко, А. Хабарова, О. Ларіонова-Нечерда, Л. Порохняк-Гановська. К.: Видавничий центр «Адаптація», 2004.
16. Федорчук В.М. Соціально-психологічний тренінг «Розвиток комунікативної компетенції викладача»: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2004.
17. Чебикін О. Я., Сінельнікова Т. В. Психологічні основи тренінгових технологій. Одеса : «Лерадрук», 2013.
18. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції. Активне соціально-психологічне навчання : [навч. посібник] / Яценко Т. С. К. : Вища шк., 2004.

Додаткова

19. Вчимося вирішувати проблеми / Т. В.Азарова, О. І. Барчук, Т. В. та ін.; За заг. ред. М. Р. Бітянової. К.: Главник, 2007.
20. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : [Метод. посібник] / Автор.-уклад. : О. Пометун, Л. Пироженко. К. : А.П.Н., 2002.
21. Опалюк О. М., Сербалюк Ю. В. Культура спілкування. Психологічні основи професійного спілкування: Навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський, 2004.
22. Технологія проведення тренінгів з формування здорового способу життя молоді / Г. М. Бевз, О. П. Главник. К.: Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 2005.
23. Тренерська валіза / Упоряд.: О. Главник, Р. Безпальча, О. Попова. К.: Главник, 2006.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Бібліотека Харківської державної академії культури <http://lib-hdak.in.ua/e-catalog.html>
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського
Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка